

SO. 0643. / 12 .2025

- Sesje RM
K/m

Łęczna, 27.06.2025 r.

**Przewodniczący
Rady Miejskiej
w Łęcznej**

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2b ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.), przekazuję w załączeniu *Raport z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2024 r.*

Z poważaniem

BURMISTRZ
mgr Leszek Włodarski

Wpłynęło

dn. 30.06.2025

A. Lech

**Raport z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2024**

Raport z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przedkładany jest Radzie Miejskiej zgodnie z art. 4¹ ust. 2b ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.).

Gmina Łęczna, jako jednostka samorządu terytorialnego realizuje zadania w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.), art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.).

Zadania realizowane w ramach Programu obejmowały:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków;
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy wynikające z używania alkoholu i narkotyków, pomocy psychospołecznej i prawnej;
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów wynikających z uzależnienia od alkoholu i narkotyków, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniu narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii został opracowany, jako program komplementarny wobec Programu Współpracy Gminy Łęczna z Organizacjami Pozarządowymi, stanowi on również część strategii rozwiązywania problemów społecznych i uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej uzależnień zostały w większości zaplanowane do realizacji w oparciu o środki finansowe zabezpieczone na realizację części programu finansowanej w ramach środków zabezpieczonych w dziale 851 54 budżetu Gminy – zawierającym zadania skierowane według klasyfikacji budżetowej na profilaktykę alkoholową i przeciwdziałanie alkoholizmowi. Takie ukształtowanie zadań możliwe jest ze względu na uniwersalny charakter działań profilaktycznych i ich szerokie oddziaływanie na różnego typu zagrożenia związane z ogólnie

rozumianym zjawiskiem uzależnień. Finansowanie działań związanych ze zwiększaniem dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej zawierało się natomiast w obu działach budżetu (t.j. 851 53 oraz 851 54), zawierających działania skierowane na rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii.

Ogólnopolskie dane zebrane w obszarze rynku alkoholowego wskazują dynamiczny wzrost dostępności napojów alkoholowych, co należy uznać za zjawisko niekorzystne i sprzeczne z założeniami ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

Wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy w sklepach i lokalach gastronomicznych – na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w zł				
Rok	do 4,5% oraz piwa	od 4,5% do 18% z wyjątkiem piwa	pow. 18%	Razem
2018	11 117 329	2 154 977	8 351 321	21 623 628
2019	11 052 884	2 290 589	8 829 223	22 172 698
2020	11 004 400	2 515 286	9 430 098	22 949 785
2021	12 025 542	2 749 614	10 491 254	25 266 411
2022	14 370 888	3 362 059	11 954 870	29 687 817
2023	14 696 027	3 175 289	11 501 523	29 372 839
2024	15 399 449	3 350 295	12 252 979	31 002 723

Rok	Liczba mieszkańców gminy powyżej 18 r.ż. Stan na koniec roku	Roczna wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy w sklepach i lokalach gastronomicznych - na podstawie oświadczeń o wartości sprzedaży	Roczna wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy w sklepach i lokalach gastronomicznych w przeliczeniu na 1 mieszkańca pow. 18 r.ż.
2019	18582	22 172 698 zł	1 193,24 zł
2020	18239	22 949 785 zł	1 258,28 zł
2021	17989	25 266 411 zł	1 404,55 zł
2022	17810	29 687 817 zł	1 666,92 zł
2023	17704	29 372 839 zł	1 659,11 zł
2024	17525	31 002 723 zł	1 769,06 zł

I. Pomoc dla osób z problemami uzależnień i ich rodzin – pomoc terapeutyczna i konsultacyjna

Działania podjęte w celu zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych oraz dla osób współuzależnionych.

Rosnący poziom finansowania świadczeń zdrowotnych w obszarze leczenia uzależnienia przez Narodowy Fundusz Zdrowia nie zabezpiecza realnego popytu na te świadczenia. Sytuacja taka skutkuje ograniczeniem dostępności świadczeń (długi okres oczekiwania na wejście do programu leczenia w poradni lub na miejsce na oddziale, krótki czas pracy poradni, mała intensywność świadczeń terapeutycznych); zmniejszonym zatrudnieniem specjalistów; ograniczeniem kompleksowości opieki terapeutycznej (realizacja głównie podstawowego programu terapii uzależnienia od alkoholu i brak, albo zaledwie fragmenty programu ponadpodstawowego, utrwalającego zmianę czy programu dalszego zdrowienia – terapii pogłębionej).¹

Wydłużony czas oczekiwania na kontakt z terapeutą prowadzącym leczenie ma negatywny wpływ na motywację osoby korzystającej z terapii, jak również na utrzymywanie się w procesie terapeutycznym.

¹ Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2022 roku, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Warszawa 2021, s.18

Stąd ważnym dopełnieniem oferty terapeutycznej stanowi działalność punktów konsultacyjnych finansowana w ramach Gminnego Programu.

Działalność punktów pomocy, punktów konsultacyjno-informacyjnych		
1.	Liczba punktów dofinansowanych w ramach program	3
2.	Kwota przekazana na działalność punktów pomocy	170 540,00 zł ²
3.	Uśredniona liczba godzin w miesiącu, w których czynne były dofinansowane punkty pomocy	249

Punkty prowadzące działania konsultacyjne, poradnictwo związane z problemem uzależnień, działania związane z interwencją kryzysową oraz wsparciem osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnienia działały całorocznie przy Stowarzyszeniu Monar, Regionalnym Centrum Trzeźwości „Maksymilian” oraz Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łęcznej. Oferowały kontakt z psychologami, specjalistami terapii uzależnień, jak również dostęp do konsultacji psychiatrycznych oraz pomoc prawną.

Podstawowymi zadaniami punktu konsultacyjnego są:

- motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego oraz do skorzystania z pomocy grup samopomocowych;
- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia;
- udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. przez rozmowy podtrzymujące, uruchomienie przy punkcie konsultacyjnym grupy wsparcia dla osób po zakończonym leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu);
- rozpoznanie zjawiska przemocy, udzielenie informacji o możliwościach powstrzymania przemocy, stosownego wsparcia i pomocy;
- inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej;

² Zakres pomocy świadczonej przez poszczególne punkty jest zróżnicowany. Profilaktyka alkoholowa: zadania realizowane przez Stowarzyszenie MONAR (dotacja w wysokości 45 500,00 zł), Regionalne Centrum Trzeźwości „Maksymilian” w Łęcznej (koszt działalności prowadzonej stacjonarnie w punkcie konsultacyjnym 8 640 zł) oraz zgodnie z danymi zawartymi w *Raporcie o stanie Gminy Łęczna za rok 2024*, punkt prowadzony przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęcznej – 76 400 zł. Przeciwdziałanie narkomanii: zadanie realizowane przez Stowarzyszenie MONAR (dotacja w wysokości 40 000,00 zł)

- gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny.

Liczba osób oraz udzielonych im porad w punktach informacyjno-konsultacyjnych prowadzonych przez organizacje pozarządowe w poszczególnych kategoriach klientów ³		Liczba osób	Uśredniona liczba porad
1.	Osoby z problemem alkoholowym	68	560
2.	Osoby z problemem narkotykowym	32	357
3.	Dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym, w tym współuzależnionym i DDA	25	155
4.	Dorośli członkowie rodziny osoby z problemem narkotykowym	21	184
5.	Osoby doznające przemocy w rodzinie	31	211
6.	Osoby stosujące przemoc w rodzinie	44	201

Konsekwencją życia z partnerem nadużywającym alkoholu może być również tzw. współuzależnienie. Nie jest to jednostka chorobowa, tylko sposób funkcjonowania stanowiący efekt przystosowania się do sytuacji problemowej. Koncentrując się na szukaniu sposobu ograniczenia picia partnera, osoba bliska nieświadomie przejmuje odpowiedzialność i kontrolę nad jego funkcjonowaniem, co w efekcie utrudnia konstruktywne rozwiązanie problemów. W konsekwencji zaistniałej sytuacji rodzinnej u osób będących w bliskiej relacji z osobą uzależnioną mogą wystąpić nasilone problemy zdrowotne: zaburzenia psychosomatyczne, emocjonalne, stresowe lub zaburzenia adaptacyjne. Grupa ta stanowi dużą część odbiorców działań punktów konsultacyjnych, (dane w pkt 3-5 powyższej tabeli), w pracy z osobą dotkniętą uzależnieniem, często najlepsze efekty uzyskuje się poprzez stosowanie rozwiązań w całym systemie rodzinnym.

Efektem doświadczeń wyniesionych z życia w rodzinie z problemem alkoholowym mogą również być pewne utrwalone schematy zachowań i reakcji emocjonalnych nabyte w okresie pozostawania dzieckiem, które utrudniają osiągnięcie zadowolenia i satysfakcji, a zwłaszcza nawiązywanie bliskich relacji z innymi ludźmi w dorosłym życiu. Powstały na tym tle zespół zaburzeń przystosowania nazywany jest przez terapeutów syndromem dorosłego dziecka alkoholika (DDA). Nasilenie cech charakterystycznych dla syndromu DDA może przeszkadzać w codziennym

³ Dane dotyczą Stowarzyszenia MONAR oraz Regionalnego Centrum Trzeźwości Maksymilian.

funkcjonowaniu. Wówczas takie osoby wymagają profesjonalnej pomocy, która może przybierać różne formy, w zależności od indywidualnej sytuacji i potrzeb.

II. Pomoc dla osób z problemami uzależnień i ich rodzin – pomoc w reintegracji i rehabilitacji społecznej

Kolejny element programu stanowią działania dotyczące reintegracji i rehabilitacji społecznej. Są to oddziaływania, których celem jest ograniczenie szkód zdrowotnych, psychologicznych i społecznych, wynikających ze spożywania alkoholu oraz poprawa funkcjonowania psychospołecznego osób uzależnionych. Bezpośrednim celem jest zmniejszenie konsekwencji wynikających z intensywnego, długotrwałego uzależnienia, ułatwienie funkcjonowania. Jest to oferta skierowana do osób z pewnym stażem trzeźwienia oraz osób uzależnionych utrzymujących się w abstynencji.

Poprzez uczestnictwo w programie osoba uzależniona ma szansę na poprawę zdrowia, zwiększenie zdolności radzenia sobie w życiu, rozwiązywanie najistotniejszych problemów bytowych. Część osób uzależnionych po zakończeniu leczenia odwykowego wymaga oddziaływań rehabilitacyjnych, których celem jest przywrócenie im zdolności do samodzielnego życia społecznego i funkcjonowania w rolach społecznych. Wskazane jest dofinansowywanie różnych form rehabilitacji osób uzależnionych, tym bardziej, że są one w bardzo ograniczonym zakresie finansowane przez NFZ i pomoc społeczną⁴.

Tego typu działania prowadzone były w oparciu o Gminny Program przez Regionalne Centrum Trzeźwości „Maksymilian” oraz częściowo przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęcznej.

Stowarzyszenie abstynenckie/trzeźwościowe – jest podstawową formą organizacyjno-prawną, przewidzianą w celu realizacji konstytucyjnego prawa swobody zrzeszania się. Jego działalność opiera się na ustawie z dnia 7 kwietnia 1989 roku Prawo o stowarzyszeniach, która określa, iż jest ono dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem o celach niezarobkowych. Po spełnieniu wymogów formalno-prawnych i wpisaniu do rejestru zyskuje osobowość prawną i staje się podmiotem formalnym. Każde stowarzyszenie posiada własne, szczegółowe obszary działalności, które są zapisane w statucie. Działalność stowarzyszeń abstynenckich obejmuje dwa główne nurty:

⁴ Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2022 roku, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Warszawa 2021, Rozdział III - Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

wewnętrzny – na rzecz swoich członków, ich rodzin i innych osób, które do nich trafiają oraz zewnętrzny – na rzecz społeczności lokalnej.

Podejmowane przez stowarzyszenia abstynenckie działania obejmują następujące obszary:

- trzeźwościowy (w tym rehabilitacyjny);
- pomocowy (w tym interwencyjny) na rzecz promowania abstynencji i zdrowego stylu życia;
- integracyjny promujący zdrowy i trzeźwy styl życia, ukierunkowany na członków stowarzyszenia i ich rodziny m.in. poprzez pełnienie różnorodnych ról społecznych i aktywności bez alkoholu;
- współpracy, współdziałania na rzecz i ze społecznością lokalną;
- współpracy z innymi organizacjami i instytucjami;
- promocji realizowanych działań.

Działające na terenie Łącznej Regionalne Centrum Trzeźwości „Maksymilian” prowadzi działania ukierunkowane na wspieranie abstynencji i trzeźwienia, pomoc w rozwiązywaniu różnorodnych problemów, nawiązywanie kontaktu z osobami uzależnionymi, motywowanie ich do leczenia odwykowego. Udostępnia miejsce dla spotkań grup nieformalnych AA. Podejmuje też interwencje wobec osób z problemem alkoholowym. Organizuje różnego rodzaju działania rehabilitacyjne skierowane do osób uzależnionych i członków ich rodzin, ucząc umiejętności psychologicznych, społecznych i praktycznych koniecznych do prowadzenia życia bez alkoholu. Oddziaływania te są niezwykle istotnym elementem w procesie zdrowienia. Zapobiegają one wykluczeniu społecznemu i zapewniają integrację społeczną osobom z problemem alkoholowym.

Działania o podobnym zakresie prowadzone są również przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – Sekcję Wspierania Rodziny i Integracji Społecznej. Ośrodek w ramach działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych organizuje szereg imprez środowiskowych aktywizujących środowisko lokalne finansowanych z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Do udziału w wydarzeniach zapraszane są głównie rodziny borykające się z problemem alkoholowym.

Działanie	2023		2024	
	ilość osób	Kwota zł	ilość osób	Kwota zł
Podchody rodzinne	141	4 997,81	162	4 417,86
Wakacje w Mieście	50	5 886,29	-	-
Dzień latawca	90	3 180,50	132	2 776,99
Rajd Rodzinny CZYM KTO MA	-	-	76	3 015,59
Warsztaty rodzinne	-	-	12	3 569,77
Wolontariat Małolata	-	-	18	3 915,32
Klub kobiet aktywnych	16	2 860,37	16	10 071,76

Grupa wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy	9	6 000	6	7 185,36
Wydruk ulotek i plakatów	-	-	-	1 968,00
obiady dla dzieci uczestniczących w poza-lekcyjnych zajęciach	46	27 176,50	55	36 939,00
Punkt Konsultacyjny:				
psycholog 2 osoby	91	38 400,00	125	47 400,00
specjalista ds. pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie	8	4 000,00	-	-
konsultacje pedagogiczne	-	-	7	10 000,00
spotkania informacyjno-edukacyjne specjalisty ds. profilaktyki i uzależnień skierowane do młodzieży szkół gminnych	578	6 400,00	446	6 400,00
specjalista ds. profilaktyki uzależnień	13	4 200,00	10	4 200,00
konsultacje i poradnictwo prawne	34	6 000,00	43	8 400,00

„Klub Kobiet Aktywnych” przeznaczony jest dla kobiet, których własne potrzeby odeszły na dalszy plan. W Klubie kobiety podejmują działania na rzecz własnego rozwoju, a także na rzecz społeczności lokalnej. Do Klubu zapraszane są panie pochodzące nie tylko ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym, ale również te które mogą pokazywać właściwe wzorce. Spotkania odbywają się raz w tygodniu w siedzibie Centrum Usług Środowiskowych. W Klubie w 2024 roku zrzeszonych było 16 kobiet. Podczas spotkań uczą się różnych technik artystycznych, które następnie wykorzystują przy przygotowywaniu materiałów potrzebnych w realizowanych przedsięwzięciach. Ponadto wzajemnie się wspierają, wymieniają doświadczeniami, odkrywają swój potencjał.

Panie brały czynny udział w organizacji „Dnia Kobiet na onkologii”, Podchodów Rodzinnych”, „Rajdu Rodzinnego CZYM KTO MA”, „Dnia Łatawca” „Szycia poduszek terapeutycznych” i „Akcji Mikołaj o Tobie nie zapomni”.

„Młodzieżowy Wolontariat” jest to propozycja dla dzieci i młodzieży głównie z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. Dzieci i młodzież podczas spotkań biorą udział w warsztatach, dyskusjach, zajęciach rekreacyjnych i edukacyjnych, które służą wyrównywaniu szans i przyczyniają się do ich rozwoju na płaszczyźnie psychologiczno - emocjonalnej, edukacyjnej, kulturalnej i społecznej. Wolontariusze biorą aktywny udział organizacji działań na rzecz społeczności lokalnej: Podchodów Rodzinnych”, „Rajdu Rodzinnego CZYM KTO MA”, „Dnia Łatawca” i „Akcji Mikołaj o Tobie nie zapomni”. W 2024 roku współpracę nawiązało 18 wolontariuszy.

Akcja „Mikołaj o Tobie nie zapomni” zrealizowana we współpracy ze Świątlicą Opiekuńczo-Wychowawczą przy Parafii p.w. św. Barbary w Łęcznej oraz Klub Kobiet Aktywnych i Młodzieżowy Wolontariat. Akcja polegała na zorganizowaniu paczek dla dzieci – podopiecznych MOPS w Łęcznej,

OPS w Milejowie i OPS w Ludwinie. Przygotowywane prezenty dla dzieci z terenu miasta w dniu 06.12.2024 r. zostały rozdane przez Mikołaja w Centrum Usług Środowiskowych w Łęcznej. Z kolei w dniu 07.12.2024 r. ekipy składające się z kierowcy, Mikołaja oraz elfów (dzieci ze świetlicy i wolontariuszy MOPS) zawiozły paczki bezpośrednio do domów do dzieci mieszkających na terenach wiejskich. W sumie obdarowanych zostało 207 dzieci.

„Grupa wsparcia dla kobiet doznających przemocy” spotkania grupy wsparcia dla kobiet dotkniętych przemocą miały na celu stworzenie przestrzeni do odbudowy poczucia bezpieczeństwa, pewności siebie oraz wsparcie w radzeniu sobie z trudnymi emocjami związanymi z przemocą. Zajęcia uwzględniały zgłaszane przez uczestniczki i rozpoznane przez prowadzącą potrzeby grupy. Miały na celu kompleksowe wsparcie uczestniczek poprzez różnorodne formy terapeutyczne, psychoedukacyjne oraz artystyczne. Program uwzględniał specyficzne potrzeby kobiet, które doświadczyły przemocy, zapewniając im bezpieczną przestrzeń, w której mogły one pracować nad swoją wewnętrzną siłą i odbudową poczucia wartości. Spotkania odbywały się dwa razy w miesiącu według ustalonego harmonogramu w Centrum Usług Środowiskowych w Łęcznej.

„Podchody Rodzinne” cykliczna impreza dla rodzin z dziećmi zorganizowana w dniu 26.05.2024 r. Uczestnicy startując z Rynku II w Łęcznej mieli za zadanie pokonać trasę i wykonać zadania zaznaczone na mapie. W tym roku trasa wiodła przez Park Podzamcze. Nagrodą za udział w podchodach była wybrana przy starcie gra rodzinna. W imprezie wzięło udział 162 osoby tworzące 54 rodzinne drużyny.

„Rajd Rodzinny CZYM KTO MA” w 2024 r. odbył się po raz pierwszy w dniu 16.06.2024 r. Do pokonania była 3 km trasa dowolnym nie elektrycznym i nie mechanicznym środkiem transportu – między MOPS w Łęcznej a OSP w Zakrzowie. W rajdzie wzięło udział 76 osób.

„Dzień Latawca” jest cykliczną imprezą podczas której rodziny wspólnie wykonują i puszczają latawce. W dniu 29.09.2024r. poleciało ok. 80 latawców wykonanych przez rodziców i dzieci. Główną ideą przedsięwzięcia jest zabawa dzieci oraz ich rodziców. Spotkanie ma na celu kształtowanie umiejętności kulturalnego spędzania wolnego czasu, bez konieczności sięgania po używki. Udział w przedsięwzięciu stwarza możliwości i zachęca do rozwijania zainteresowań i uzdolnień; rozwija umiejętności wykorzystywania osobistych potencjałów, motywowania do osobistego rozwoju i kreatywności. Daje również szansę wzbogacania wiedzy lub świadomości osobistych i grupowych możliwości, a także twórczego wykorzystywania pomocy z zewnątrz w celu nabywania zdolności do skutecznego radzenia sobie z problemami życiowymi, aby tym samym skutecznie zapobiegać problemom psychicznym, emocjonalnym czy społecznym sprzyjającym sięganiu po środki uzależniające. W imprezie wzięło udział 132 osoby. Dużym wsparciem w organizacji imprezy był udział młodzieży spotykającej się w Świetlicy Opiekuńczo-Wychowawczej przy Parafii p.w. św. Barbary w Łęcznej.

„Warsztaty Kompetencji Rodzicielskich” zrealizowane były od października 2024 r. do grudnia 2024 r., jako cykl pięciu spotkań w formie warsztatów dla rodziców i ich dzieci oraz rodzin objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łęcznej. Łącznie w warsztatach udział wzięło 4 rodziny (12 osób). Celem warsztatów było wsparcie rodzin w budowaniu zdrowych relacji oraz

rozwijaniu umiejętności wychowawczych. Podczas zajęć podjęto takie tematy jak: potrzeby dziecka i wiek rozwojowy, sposoby spędzania czasu wolnego rodziców z dziećmi, czym są granice i jak z sukcesem stawiać je dziecku, pochwała dziecka oraz sekret dobrych relacji w rodzinie.

Działania środowiskowe realizowane są od 2008 r. Z roku na rok cieszą się coraz większą popularnością, szczególnie wśród rodzin z dziećmi.

Punkt Konsultacyjno-Informacyjny:

Dyżur konsultanta pedagoga dla dzieci z deficytami rozwojowymi i trudnościami w uczeniu się

Dyżur był prowadzony od stycznia 2024 r. do grudnia 2024 r. w wymiarze 100 godzin. Z zajęć skorzystało 7 dzieci w tym jedno z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim. Prowadzono indywidualną pracę z zakresu wyrównywania deficytów rozwojowych wynikających głównie z niższego potencjału poznawczego, obniżonej sprawności, w tym w sferze poznawczej i społecznej oraz emocjonalnej, zaburzeniami koncentracji uwagi a także trudnościami w uczeniu się. Zajęcia były realizowane przy użyciu kart pracy, gier edukacyjnych oraz quizów interaktywnych. Prowadzono ćwiczenia z zakresu stymulacji ogólnego rozwoju dziecka, wyrównywania dysharmonii rozwojowych i korygowania zaburzonych funkcji. Celem prowadzonych zajęć było doskonalenie sprawności intelektualnej, emocjonalnej, komunikacyjnej oraz społecznej dzieci i młodzieży, wzmocnienie potencjału dziecka za pośrednictwem pracy na zasobach i wzmacnianiu obrazu własnej osoby poprzez wsparcie dzieci w rozwijaniu umiejętności matematycznych, logicznego myślenia, płynnego czytania, liczenia, pamięci, kompetencji emocjonalnych, nauki języka obcego oraz radzenia sobie w trudnych sytuacjach. Prowadzone były także konsultacje z rodzicami uczestniczących w zajęciach dzieci. Rodzice otrzymywali praktyczne wskazówki do pracy z dzieckiem w domu, w celu utrwalania ćwiczonych i niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania umiejętności.

Konsultacje i poradnictwo psychologiczne

Dyżur prowadziło dwóch psychologów w okresie od stycznia 2024 r. do grudnia 2024 r. Pierwszy z psychologów objął pomocą 64 osoby udzielając konsultacji o charakterze wsparcia, interwencji kryzysowej, psychoedukacji i poradnictwa psychologicznego w wymiarze 240 godzin. W ramach spotkań psycholog przyjął osoby doświadczające przemocy domowej oraz osoby stosujące przemoc. Udzielił również wsparcia osobom przejawiającym zaburzenia psychiczne w tym zaburzenia lękowe i stany depresyjne. W kilku przypadkach zarekomendował konieczność podjęcia terapii u innego specjalisty. Systematycznym wsparciem zostało objętych 13 dzieci, których rodzice zgłaszali niską samoocenę u dzieci, brak poczucia własnej wartości, trudności dydaktyczno-wychowawcze oraz trudności w relacjach z rówieśnikami. Współpracowano również z rodzicami dzieci. Pozostali petenci zgłaszali sytuacje losowe, które doprowadziły do kryzysu a najczęściej dotyczyły problemów małżeńskich. Psycholog udzielał także wsparcia w terenie we współpracy z pracownikami socjalnymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łęcznej. Zgłaszane trudności dotyczyły chorób psychicznych członków rodziny, nadużywania alkoholu oraz zażywania innych substancji psychoaktywnych.

Drugi z psychologów przyjął 61 osób. Łącznie przeprowadził 236 godzin konsultacji indywidualnych, rodzinnych oraz interwencyjnych. Podczas dyżurów wsparcie otrzymywały m.in. osoby uzależnione, współuzależnione oraz członkowie rodzin z problemem alkoholowym (w tym dzieci i młodzież), ofiary przemocy domowej, osoby w kryzysie psychicznym, tj. doświadczające

przewlekłego stresu, czy z zaburzeniami zachowania i spadku aktywności życiowej. Spotkania miały charakter psychoedukacyjny z elementami pracy psychoterapeutycznej. Pomoc psychologiczna dotyczyła umiejętności wprowadzania zmian w funkcjonowaniu celem poprawy jakości życia.

Dyżur specjalisty ds. profilaktyki uzależnień

Specjalista ds. uzależnień prowadził konsultacje dla osób eksperymentujących i zażywających środki narkotyczne, a także zagrożonych uzależnieniem albo już uzależnionych oraz ich rodzin. W okresie styczeń - grudzień 2024 r. odbyło się 42 godziny konsultacji i porad dla 10 osób, które dotyczyły spraw związanych z nadużywaniem środków narkotycznych, problemowym pić alkoholu oraz nadużywaniem Internetu przez młodych ludzi. Podstawowym celem konsultacji było tworzenie i rozwijanie motywacji do zerwania z nałogiem dla osób uzależnionych oraz wsparcie i informacja dla ich rodzin.

Dyżur prawnika

Pomoc prawna rodzinom i osobom dotkniętym problemem uzależnień z terenu gminy łączna. W okresie styczeń - grudzień 2024 r. odbyło się w sumie 84 godzin konsultacji, w tym udzielono porad prawnych dla 43 osobom.

Porady dotyczyły następujących problemów prawnych: konflikty pomiędzy członkami najbliższej rodziny, stosowania przemocy przez małżonka; rozwód czy separacja, nienależyte wykonywanie władzy rodzicielskiej przez byłego męża nad małoletnimi dziećmi i konieczność pozbawienia władzy rodzicielskiej, zaprzeczenie ojcostwa, problemy z uzyskaniem alimentów, konieczność podwyższenia alimentów na małoletnie dzieci; skierowanie sprawy z urzędu o ograniczenia władzy rodzicielskiej; uprawnień osoby pełniącej funkcję opiekuna prawnego; dziedziczenie długów po zmarłym rodzicu, sposoby odrzucenia spadku po zmarłym krewnym i konsekwencje dla dalszych zstępnych; podział majątku wspólnego pomiędzy małżonkami, problemów ze spłatą wierzytelności; wnioskowanie o umorzenie długu u wierzyciela; postępowania egzekucyjnego i praw dłużnika w tym postępowaniu, problem z rozliczeniem się najemcy z tytułu zakończenia umowy najmu, problemy z wynajmującym w zakresie rozliczenia kaucji; odmowa organu rentownego przyznania świadczenia rentownego z tytułu częściowej niezdolności do pracy, reprezentowanie osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej, otrzymania wsparcia ze strony najbliższej rodziny ze względu na problemy ze zdrowiem psychicznym. Radca prawny wskazał każdej z osób sposób rozwiązania jej problemu prawnego, w tym możliwości polubownego rozwiązania zaistniałego sporu jako forma zalecana, skierowania sprawy do sądu lub poinformowania stosownych instytucji. Radca prawny pomagał również sporządzać pisma procesowe oraz sprawdzał już sporządzone pisma przez osoby korzystające ze wsparcia.

Przeprowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnej skierowanej do młodzieży, ich rodziców oraz nauczycieli ze szczególnym naciskiem na działania profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.

Spotkania informacyjno-edukacyjne specjalisty ds. profilaktyki i uzależnień z młodzieżą ze Szkoły Podstawowej nr 2 i Szkoły Podstawowej nr 4 oraz Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Kijanach – „Dom nr 1” w Witaniowie i „Dom nr 2” w Witaniowie - w których przebywają dzieci z terenu gminy łączna, odbywały się od lutego do grudnia 2024 r. w sumie w wymiarze 80 godzin.

Spotkania odbywały się w dwóch obszarach: dostarczenie informacji na temat alkoholu i innych substancji uzależniających a także wiedzy o zagrożeniach towarzyszących ich spożywaniu oraz dostarczenie informacji o uzależniających i odurzających substancjach psychoaktywnych (narkotykach), ich działaniu i wpływie na organizm i psychikę człowieka.

Program miał również na celu uwzględnienie profilaktyki pozytywnej, koncentrującej się wokół kształtowania i wzmacniania czynników chroniących przed podejmowaniem zachowań ryzykownych. Powyższe działania miały na celu ukazanie perspektywy zdrowego życia i drogi do satysfakcji osobistych bez zażywania alkoholu i nikotyny, ponieważ są to najbardziej popularne substancje uzależniające. Podczas spotkań młodzież zapoznała się również ze stereotypami funkcjonującymi w naszym społeczeństwie na temat alkoholu. Zajęcia miały za zadanie ukierunkowanie na dokonywanie racjonalnych wyborów dotyczących zażywania różnego rodzaju substancji, a także na budowanie i wzmacnianie pozytywnego obrazu własnej osobowości bez dodatkowych „wspomagaczy”. Zajęcia propagowały zdrowe i dobre życie bez używek, ucząc sztuki odmawiania i ulegania negatywnym wpływom innych. Poznawali techniki wspomagające asertywne odmawianie, a także dowiedzieli się do kogo zwrócić się, szukając pomocy w przypadku różnego rodzaju problemów osobistych, szkolnych, rodzinnych i niemożności radzenia sobie z nimi, które niejednokrotnie prowadzą do sytuacji sięgania po substancje uzależniające.

W sumie w zajęciach wzięło udział 446 dzieci i młodzieży.

Obiady dla dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

Z obiadów w 2024 r. skorzystało w sumie 55 dzieci.

Centrum Usług Środowiskowych

W dniu 29 grudnia 2023 r. Zarządzeniem nr 154/2023 Burmistrza Łęcznej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęcznej otrzymał prawo do korzystania z lokali użytkowych zlokalizowanych w budynku położonym przy ul. Rynek II 19 w Łęcznej w celu prowadzenia centrum usług środowiskowych na okres 01.01.2024 – 31.12.2024 r.

W wymienionych lokalach realizowane są:

- spotkania w ramach działań środowiskowych: „Klub Kobiet Aktywnych”, „Młodzieżowy Wolontariat”, „Grupa wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy”, „Warsztaty Kompetencji Rodzicielskich”,
- spotkania ze specjalistami Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego: psycholog, pedagog, specjalista ds. profilaktyki uzależnień.
- imprezy aktywizujące środowisko lokalne: „Podchody Rodzinne”, „Dzień Łatawca”, „Szczycie poduszek ortopedycznych dla pacjentek onkologii”, Akcja „Mikołaj o Tobie nie zapomni”.

Środki na utrzymanie Centrum Usług Środowiskowych w wys. 51 432,47 zł pochodzą z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

III. Pomoc dla osób z problemami uzależnień i ich rodzin – przeciwdziałanie przemocy

Nadużywanie alkoholu stanowi istotny czynnik ryzyka wystąpienia przemocy w rodzinie. Z danych Komendy Głównej Policji⁵ wynika, że około połowa wszystkich interwencji podjętych w sytuacji podejrzenia przemocy w rodzinie, dotyczyło sytuacji, kiedy sprawca przemocy w rodzinie był w stanie nietrzeźwości. Z uwagi na zależność pomiędzy stanem nietrzeźwości sprawcy a stosowaniem przez niego przemocy, istotne jest zapewnienie pomocy w wypadku współistnienia zjawiska przemocy nałożonego na problem uzależnienia od alkoholu.

Jednym z działań rekomendowanych do realizacji w ramach Gminnego Programu jest upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym.

Z badań przeprowadzonych na zlecenie Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie” wynika, że 90% Polaków uznaje różne sytuacje, które świadczą o przemocy za nieakceptowane, co może świadczyć o dużej świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej, to nadal 10% ankietowanych uznaje różnego rodzaju zachowania przemocowe za „normalne”.⁶

Na terenie gminy łączna, w większości spraw prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny zjawisko przemocy występuje najczęściej w połączeniu ze spożywaniem alkoholu. Zespół prowadzi ścisłą współpracę z Gminną Komisją w celu weryfikacji ewentualnego występowania problemu uzależnienia. W sytuacjach, w których używanie alkoholu pozostaje w fazie ryzykownej lub szkodliwej, również prowadzona jest działalność motywująca do podjęcia konsultacji w punktach pomocy, nacelowana na realizację programu edukacyjnego w zakresie zagrożeń związanych z nadmiernym spożyciem alkoholu.

W 2024 r. na zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w związku z problemem alkoholowym z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przekazano kwotę 20 000,00 zł. Realizację zadań z tego zakresu prowadził Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej.

⁵ <https://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-w-rodzinie/201373,Przemoc-w-rodzinie-dane-od-2012-roku.html>

⁶ Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2022 roku, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Warszawa 2021,s.51

IV. Profilaktyka zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży

Na podstawie badań określono, iż w Polsce 943 tys. dzieci i młodzieży w wieku poniżej 18 lat ma rodziców borykających się z problemami wynikającymi z picia. Populacja ta stanowi ok. 13% tej grupy wiekowej. Odsetek ten waha się od 11% wśród dzieci do 4. roku życia do prawie 15% w grupie wiekowej 13–17 lat. Dzieci te stanowią grupę ryzyka – ze względu na kumulację czynników ryzyka (obciążenia genetyczne, niekorzystne środowisko rozwoju, zaniedbania wychowawcze ze strony rodziców, normy oraz wzorce rodzinne i środowiskowe) są szczególnie narażone na podejmowanie zachowań ryzykownych, w tym wczesną inicjację alkoholową i ryzykowne spożywanie alkoholu.⁷

Profilaktyka uniwersalna – są to działania profilaktyczne adresowane do całych grup (populacji), bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych lub uzależnień behawioralnych. Ich celem jest zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów w danej populacji i wzmacnianie czynników wspierających prawidłowy rozwój. Działania z obszaru profilaktyki uniwersalnej są realizowane na przykład w populacji dzieci i młodzieży, młodych dorosłych, w populacji rodziców posiadających dzieci w wieku szkolnym itd. Przykładem są programy opóźniania inicjacji alkoholowej lub nikotynowej, adresowane do całej populacji dzieci wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi.

Profilaktyka selektywna – ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka. Są to działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych lub innych zaburzeń zdrowia psychicznego. Działania z tego poziomu profilaktyki są podejmowane ze względu na sam fakt przynależności do takiej grupy, czyli np. bycie dzieckiem osoby uzależnionej od alkoholu, a nie ze względu na występowanie zaburzeń lub problemów psychicznych u takich dzieci. Profilaktyka selektywna jest więc przede wszystkim działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym. Przykładem profilaktyki selektywnej są działania edukacyjne, opiekuńcze i rozwojowe podejmowane wobec dzieci pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym.

⁷ Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2022 roku, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Warszawa 2021, s. 41

Profilaktyka wskazująca – ukierunkowana na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka, demonstrujące wczesne symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych bądź problemów wynikających z uzależnień behawioralnych, ale jeszcze niespełniających kryteriów diagnostycznych uzależnienia, a także wskazujące na symptomy innych zaburzeń zachowania lub problemów psychicznych.

Programy profilaktyczne⁸ rekomendowane w ramach systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Instytut Psychiatrii i Neurologii					
Nazwa programu		Liczba uczniów	Liczba nauczycieli lub wychowawców	Liczba rodziców	Wysokość faktycznie wydatkowanych środków finansowych
1.	Przyjaciele Zippiego – Przedszkole Publiczne nr 1 w Łęcznej program profilaktyki uniwersalnej ⁹	25	1	25	Realizacja programu odbywa się w ramach bieżącej działalności placówki
2.	Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej - Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza przy Parafii p.w. św. Barbary w Łęcznej	30	1	0	7 560,00 zł

⁸ W zestawieniu nie uwzględniono realizacji fragmentarycznych oraz realizacji na zmiennej grupie odbiorców.

⁹ „Przyjaciele Zippiego” to międzynarodowy program promocji zdrowia psychicznego, który kształtuje i rozwija umiejętności psychospołeczne u małych dzieci w wieku 5-8 lat. Uczy różnych sposobów radzenia sobie z trudnościami i wykorzystywania nabytych umiejętności w codziennym życiu oraz doskonali relacje dzieci z innymi ludźmi. Nie koncentruje się on na dzieciach z konkretnymi problemami czy trudnościami, ale promuje zdrowie emocjonalne wszystkich małych dzieci.

Więcej o programie: <https://www.pozytywnaedukacja.pl/programy/przyjaciele-zippiego/o-programie>

	program profilaktyki uniwersalnej ¹⁰				
łącznie:		55	2	25	7 560,00 zł

Inne usystematyzowane działania profilaktyczne z obszaru profilaktyki uniwersalnej, nie będące programami rekomendowanymi, realizacje fragmentów programów profilaktycznych, realizacje na zmiennych grupach odbiorców.					
Nazwa programu		Liczba uczniów	Liczba nauczycieli lub wychowawców	Liczba rodziców	Wysokość wydatkowanych środków finansowych
1.	Pozostałe oddziaływania z zakresu profilaktyki uzależnień realizowane przez Świetlicę Opiekuńczo-Wychowawczą przy Parafii p.w. św. Barbary w Łęcznej	30	0 ¹²	0	12 850,00 zł
2.	Profilaktyka uniwersalna skierowana do dzieci i młodzieży oraz działania edukacyjne dla rodziców realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęcznej.	20	0	4	7 484,00 zł ¹³
łącznie:		30	0	0 ¹⁴	20 334,00 zł

¹¹ Kwota działania mieści się w ogólnej dotacji przyznanej na prowadzenie działalności profilaktycznej.

¹⁰ Celem programu APTECZKA PIERWSZEJ POMOCY EMOCJONALNEJ jest rozwijanie w dzieciach podstawowych umiejętności społecznych i emocjonalnych oraz przygotowanie do radzenia sobie z trudnościami. Korzystając z założeń psychologii pozytywnej, sformułowanych przez amerykańskiego psychologa Martina E.P. Seligmmana, przyjęto, że optymizmu można się nauczyć, a postawa optymizmu może prowadzić do szczęśliwego i satysfakcjonującego życia. Więcej o programie: <https://www.pozytywnaeducacja.pl/programy/apteczka-menu-main/apteczka-o-programie>

¹² Podane koszty realizacji nie odnoszą się do kosztów osobowych.

¹³ Na podstawie danych przedstawionych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ankiecie KCPU-G1, kwota działania mieści się w środkach przyznanych Ośrodkowi na realizację wszystkich działań z zakresu profilaktyki.

¹⁴ Rodzice mają największą możliwość podejmowania skutecznych oddziaływań wychowawczych. Szkoła i inne instytucje mogą wspierać rodziców w wychowaniu dzieci i uzupełniać ewentualne braki wynikające ze specyficznych trudności danej

Badania pokazują, że jedynie długofalowe programy uczące radzenia sobie z emocjami, dojrzałego budowania relacji z innymi, kształtujące system wartości przekładają się na ograniczenie w przyszłości przez ich uczestników używania substancji psychoaktywnych i podejmowania innych zachowań ryzykownych. Prowadzenie działań związanych z ewaluacją (wewnętrzną i zewnętrzną) programów pomocy dla dzieci z rodzin alkoholowych oraz programów dotyczących psychospołecznego funkcjonowania dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i korzystanie z wiedzy pochodzącej z ustandaryzowanych baz programowych zwiększa szansę na ich dobrą jakość.

Szkoły i placówki opiekuńczo-wychowawcze wydają się naturalnym miejscem do realizacji działań profilaktycznych z dziećmi i młodzieżą. Wiele zagadnień z tego obszaru jest podejmowanych w ramach normalnej pracy wychowawczej czy edukacyjnej (np. w ramach realizacji edukacji zdrowotnej). Szkoły mają obowiązek realizować takie działania zgodnie z własnymi, szkolnymi programami profilaktyczno-wychowawczymi, finansowanie powinno obejmować zadania ściśle związane z celami określonymi w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, czyli realizację działań profilaktycznych. W roku sprawozdawczym, w ramach profilaktycznej działalności prowadzonej przez placówki szkolne, a dofinansowywanej z Gminnego Programu nie prowadzono usystematyzowanej realizacji konkretnych programów profilaktycznych dla stałej i jednorodnej grupy odbiorców.

Działania profilaktyczne w szkołach obejmowały realizację wybranych zagadnień z programów profilaktycznych w zmieniających się grupach odbiorców, prowadzono natomiast szereg działań nakierowanych na dbałość o klimat społeczny szkoły.

Inne działania, nie będące ustrukturyzowanymi programami profilaktycznymi ¹⁵			
Rodzaj działania		Liczba uczestników	Wysokość środków finansowych wydatkowanych z programu
1.	Jednorazowe prelekcje, pogadanki	446	6 400,00 zł
2.	Spektakle	56	5 324,55 zł

rodziny. Zaangażowanie rodziców w proces profilaktyczny stanowi jedno z największych i najtrudniejszych wyzwań stojących przed realizatorami zadań, szczególnie w aspekcie uczestniczenia w działaniach długofalowych.

¹⁵ Na podstawie ankiet i sprawozdań sporządzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęcznej, Świetlicę Opiekuńczo-Wychowawczą przy Parafii p.w. św. Barbary w Łęcznej, Przedszkole Publiczne nr 1 w Łęcznej. Koszt działań wyodrębniony w ramach ogólnych środków przyznanych w/w podmiotom na realizację działań z zakresu profilaktyki.

3.	Festyny i inne imprezy plenerowe (poza sportowymi)	370	10 210,44 zł
4.	Imprezy sportowe (turnieje, wyścigi, olimpiady itp. z wyjątkiem pozalekcyjnych zajęć sportowych)	80	9 900,00 zł
5.	Konkursy (plastyczne, literackie, muzyczne)	30	2 850,00zł
Łącznie:		982	28 284,99 zł

W ramach Gminnego Programu dofinansowano realizację działań profilaktycznych prowadzoną przez placówkę wsparcia dziennego działającą przy Parafii p.w. św. Barbary w Łęcznej. Jednostki tego typu stanowią naturalne miejsce do prowadzenia różnorodnych oddziaływań profilaktycznych.

Placówki wsparcia dziennego działające w formie opiekuńczej z programem wychowawczym i profilaktycznym				
Podmiot realizujący		Liczba uczestników	Liczba wychowawców	Wysokość środków finansowych wydatkowanych z programu ¹⁶
1.	Świetlica opiekuńczo-wychowawcza przy Parafii p.w. św. Barbary w Łęcznej	65	3	120 000,00 zł
Łącznie:		65	3	120 000,00 zł

Wyjazdy, kolonie i obozy dla dzieci w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii		Liczba odbiorców	Wysokość środków finansowych wydatkowanych z programu
1.	Świetlica opiekuńczo-wychowawcza przy Parafii p.w. św. Barbary w Łęcznej	20	10 500,00 zł ¹⁷
Łącznie:		20	10 500,00 zł

¹⁶ Wydatek poniesiony ze środków Gminnego Programu na rzecz realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej – koszty funkcjonowania działalności placówek opiekuńczo-wychowawczych. Bieżąca działalność świetlicy, kwoty odzwierciedlają koszt realizacji dodatkowych działań poza prowadzonymi programami profilaktycznymi oraz częściowe pokrycie kosztów funkcjonowania placówek.

¹⁷ Wyjazd wakacyjny dla dzieci uczestniczących w całorocznym programie świetlicy. Wydatek poniesiony w ramach dotacji przyznanej na realizację zadań z zakresu profilaktyki alkoholowej – koszty realizowanych działań profilaktycznych.

V. Edukacja publiczna i profilaktyka dla dorosłych

Działania edukacyjne, interwencyjne, kampanie prowadzone w społeczności lokalnej.		Wysokość środków finansowych wydatkowanych z programu
1.	Działania skierowane do sprzedawców w punktach sprzedaży napojów alkoholowych – akcja z udziałem tajemniczego klienta weryfikująca potencjalną sprzedaż alkoholu osobom nieletnim Akcją objęto 53 punkty sprzedaży. Tajemniczy Klient – osoba pełnoletnia, której wygląd budzi wątpliwości, co do jej pełnoletniości dokonuje próby zakupu alkoholu. Zazwyczaj jest to osoba, która ukończyła 18 lat w roku prowadzenia akcji. Osoba Dorosła – osoba, której pełnoletniość nie budzi wątpliwości, która podejmuje interwencję w wypadku, gdy sprzedawca nie poprosi o okazanie dowodu. W każdym punkcie sprzedaży Osoba Dorosła uwrażliwia sprzedawcę na to, jak istotna jest weryfikacja poprzez okazanie dokumentu potwierdzającego pełnoletniość, przeprowadza krótki instruktaż dla sprzedawcy oraz przekazuje materiały edukacyjne dotyczące zasad odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych. Akcją objęto 53 punkty sprzedaży napojów alkoholowych. 16 punktów na terenie gminy dokonało sprzedaży alkoholu bez potwierdzenia wieku osoby kupującej. Lokalne punkty sprzedaży oraz siedziby główne firm otrzymały stosowne pisma interweniujące. W 36 punktach Tajemniczy Klient spotkał się z kategoryczną odmową sprzedaży bez okazania dowodu tożsamości. W 1 punkcie sprzedawca podał alkohol, następnie nabrał wątpliwości co do wieku osoby kupującej, co skutkowało cofnięciem sprzedaży.	3 600,00 zł
2.	Wydarzenia o walorze działań profilaktycznych – rajd rowerowy promujący zdrowy tryb życia.	2 250,00 zł
3.	Kampania 19 Dni Przeciwno Przemocy realizowana przez Zespół	4 642,13 zł

	Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.	
Łącznie:		10,492,13 zł

VI. Zestawienie opisowe z wykonania planu finansowo-rzeczowego

OCHRONA ZDROWIA			
Zwalczanie narkomanii		Plan pierwotny	Wykonanie
1.	Środki na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii, zleconych w drodze otwartych konkursów ofert, podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych i niedziałającym w celu osiągnięcia zysku (dotacja celowa dla Stowarzyszenia MONAR)	40 000,00	30 000,00
2.	Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania narkomani przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w łącznej - punkt konsultacyjno - informacyjny	15 800,00	15 800,00
Przeciwdziałanie alkoholizmowi		Plan pierwotny	Wykonanie
1.	Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (opłaty dotyczące procedury sądowej nałożenia obowiązku podjęcia leczenia w zakładzie leczenia odwykowego, działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, akcje edukacyjno-profilaktyczne, organizacja imprez profilaktycznych upowszechniających zdrowy tryb życia, akcja interwencyjna w punktach sprzedaży alkoholu, kampania w mediach społecznościowych, kampania w przestrzeni miejskiej)	106 461,00	77 294,06
2.	Środki na realizację zadań z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi, zleconych	140 000,00	140 000,00

	organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego (dotacje celowe Parafia p.w. św. Barbary w Łęcznej, Stowarzyszenie MONAR, Regionalne Centrum Trzeźwości „Maksymilian”)		
3.	Środki na dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych. Zadanie realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęcznej.	45 800,00 zł	36 939,00
4.	Realizacja działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych – w tym prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży; realizacja programów zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży, programów promujących zdrowy styl życia. Zadanie realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęcznej.	60 000,00	51 597,64
5.	Prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego związanego z profilaktyką, rozwiązywaniem problemów i przeciwdziałaniem alkoholizmowi. Zadanie realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęcznej.	61 800,00 zł	61 198,20 zł
6.	Funkcjonowanie Centrum Usług Środowiskowych Rynek II 19. Zadanie realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęcznej.	104 600,00 zł	51 525,22 zł

Lokalna międzysektorowa polityka przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

OCHRONA ZDROWIA		Plan pierwotny	Wykonanie
Przeciwdziałanie alkoholizmowi			
1.	Wydatki na realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu . Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej z programem wychowawczym (dotacja celowa dla Świetlicy Opiekuńczo-Wychowawczej przy Parafii p.w. św. Barbary w Łęcznej)	120 000,00 zł	120 000,00 zł

W odniesieniu do przeznaczania środków pochodzących z opłat od sprzedaży napojów alkoholowych warto przywołać uzasadnienie projektu (druk sejmowy nr 210): „Wpływy z opłat stanowiące dochód gminy będą przeznaczane na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu (zatem zadania własne samorządu gminy związane przykładowo z polityką społeczną, zdrowotną lub inne działania związane z profilaktyką lub rozwiązywaniem problemów związanych ze spożyciem alkoholu)”. Należy również przywołać stanowisko Ministerstwa Zdrowia wyrażone w piśmie skierowanym do PARPA z dnia 16 października 2020 roku (ZPP.0212.3.2020.DL), w którym to wskazano, że „... zdecydowana większość działań z zakresu lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu, będzie znajdowała odzwierciedlenie w gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych (GPRPA). Jednakże w przypadku przeznaczania środków z w. w. opłaty ustawodawca nie zastrzegł, że mogą one być wydatkowane wyłącznie na cele określone w GPRPA”.

Zadania realizowane w oparciu o te środki miały każdorazowo związek z przeciwdziałaniem negatywnym skutkom spożywania alkoholu. Podejmując zatem decyzję o finansowaniu zadań na podstawie art. 93 ust. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, uwzględniono ustawowy cel wydatkowania przez samorząd powyższych środków, tj. przeciwdziałanie negatywnym skutkom spożywania alkoholu.¹⁶

¹⁶ Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2022 roku, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Warszawa 2021, s.133

